

แนวความคิดในการฝึกทักษะพนักงานด้วยระบบ การฝึกแบบอิงเกณฑ์

(Competency Based Skill Training; CBST)

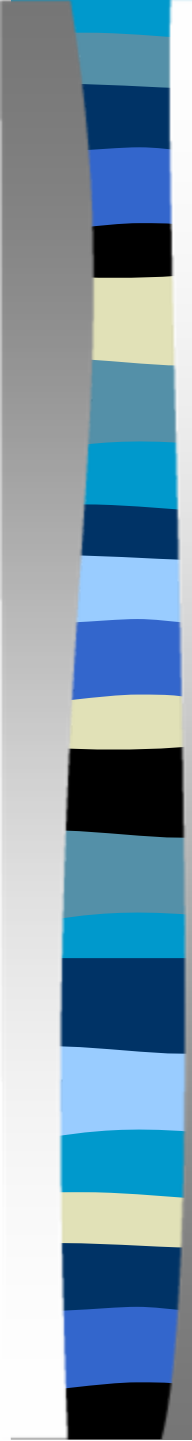
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ สนธิสมบัติ

โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพพัฒนาฝีมือแรงงาน

Thai Skill Development Project ADB LOAN

No. 1494-THA

โครงการนี้เป็นโครงการหนึ่งที่กรมพัฒนาฝีมือ-
แรงงานกำลังดำเนินการอยู่ โดยโครงการดังกล่าวมีการ
นำเสนอการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบการฝึกอบรม
ของกรมฯ ให้เป็น **การฝึกแบบอิงเกณฑ์ (Competency
based skill training)** โดยการออกแบบ มาเพื่อฝึกอบรม
ฝีมือแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพื่อ
ช่วยเตรียมแรงงานฝีมือรุ่นใหม่ไว้รองรับตลาด

การพัฒนาตามระบบ CBST เป็นโครงการใหญ่มี
ระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี เริ่มต้นตั้งแต่เดือนตุลาคม
พ.ศ. 2540 และคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ภายในปี พ.ศ.
2545 โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารพัฒนาเอเชีย
และรัฐบาลไทย โดยมีมหาวิทยาลัยยูท่าห์สเตท/องค์กร
ร่วมด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ (Utah State
University; USU/Consortium for International
Development; CID) เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ และ
USU/CID ได้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาอาชีพทั้ง
ต่างประเทศและในประเทศมาดำเนินการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของระบบการพัฒนาฝีมือ
แรงงาน

1.1 พัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานฝีมือแรงงาน และ
มาตรฐานการฝึก

1.2 ทบทวน และพัฒนาชุดฝึกตามระบบอิงเกณฑ์
(Competency Based Skill Training) ด้วยระบบ
คอมพิวเตอร์ (Computer-based) จำนวน 18 ชุด

1.3 นำระบบการแนะแนวอาชีพที่สามารถพัฒนา
ให้กับผู้เข้ารับการฝึก

2. เพื่อเพิ่มและปรับปรุงวิธีการฝึกฝีมือแรงงาน

2.1 เพิ่มจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกจำนวน 576,000 คน

2.2 ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องจักรในการฝึก ของสถาบันหรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจำนวน 21 แห่ง

3. เพื่อปรับปรุงความสามารถของสถาบัน หรือศูนย์ พัฒนาฝีมือแรงงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

3.1 จัดการบริหารเพื่อให้เกิดการฝึกฝีมือแรงงาน
มากกว่าเดิมหนึ่งเท่าตัว และส่งเสริมให้ภาคเอกชน
จำนวนไม่ต่ำกว่า 2,500 แห่ง ในการเข้าร่วมกิจกรรม
ดังกล่าว

3.2 ฝึกอบรมบุคลากรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
จำนวน 2,250 คน

3.3 สนับสนุนการดำเนินงานของโครงการตามแผนงาน

อะไร คือ CBST

(Competency – based Skill Training)

CBST คือ กระบวนการฝึก ฝีมือแรงงานที่กำหนดให้ ผู้รับการฝึกเป็นศูนย์กลางของการฝึกภาคทักษะ และเป็นผู้เฝ้าหาความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง โดยช่วงระยะเวลาการฝึกไม่ถูกกำหนดด้วยเงื่อนไข ของเวลา จำนวน หัวข้อเรื่อง และหลักสูตร แต่ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการฝึกและการเรียนรู้ของ ผู้รับการฝึก ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของครูฝึก จะ เปลี่ยนมาเป็นผู้ให้การสนับสนุน แนะนำ และให้ คำปรึกษาแก่ผู้รับการฝึกแทนที่จะต้องสอนหน้าชั้น ตลอดเวลา

ระบบ CBST เหมาะกับการฝึกอาชีพหรือไม่

1. ระบบ CBST เป็นระบบการฝึกที่ถูกออกแบบมาเพื่อการฝึกทักษะทางอาชีพโดยเฉพาะ เนื่องจากเป็นระบบการฝึกที่ถูกสร้างขึ้นจาก ผลการวิจัย ทั้งทางด้านทฤษฎีและทางด้านการปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรม
2. ระบบ CBST ถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้รับการฝึก รับผิดชอบต่อการฝึกของตนเอง ฝึกให้มีระเบียบวินัย ต่อการใช้อุปกรณ์ ให้รู้จักทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ในขณะที่ฝึก มีความซื่อสัตย์ และมีวินัยต่อตนเอง ซึ่งจะ ช่วยเสริมสร้างและก่อให้เกิดนิสัยอุตสาหกรรมแก่ผู้รับการฝึก ตลอดระยะเวลาการฝึก

ขั้นตอนการฝึกฝีมือแรงงานด้วยระบบ CBST

1. การแนะนำอาชีพ
2. เลือกรายการความสามารถ
3. เวลาในการจบการฝึก

ระบบ CBST แตกต่างจากระบบการฝึกแบบเดิมอย่างไร?

1. ครูฝึก
2. ผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตร
3. ขนาดของหลักสูตร
4. ผลการฝึก
5. จุดเน้นการฝึก
6. การฝึกมุ่งความก้าวหน้า

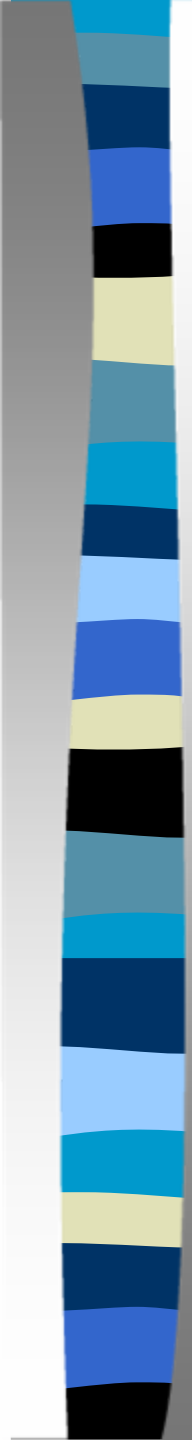
7. ความยาก-ง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงระบบ

การสร้างหลักสูตรตามระบบ CBST

1. ก่อนการเขียนหลักสูตร ครูฝึก หรือผู้พัฒนาชุดฝึก จะต้องสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน
2. จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์อาชีพ ว่าอาชีพนั้นๆ ต้องมีความรู้อะไรบ้าง รู้แล้วจะต้องปฏิบัติอะไรได้บ้าง
3. แบ่งหลักสูตรเป็นโมดูลเล็ก ซึ่งแต่ละโมดูล ประกอบด้วยกลุ่มรายการความสามารถย่อย

ขั้นตอนการสร้างสื่อการฝึก/ชุดการฝึกระบบ CBST

1. ใช้รายการความสามารถจากแผนผังความสามารถ
2. ใส่รหัสงาน และรายการความสามารถทุกระดับชั้นของแผนผังความสามารถ
3. จัดกลุ่มรายการความสามารถย่อย ให้เหมาะสมและง่ายต่อการฝึก
4. ทุกรายการความสามารถย่อย ต้องจัดให้มี เนื้อหาแบบฝึกปฏิบัติ
5. กำหนดเงื่อนไขการวัดผล/เครื่องมือวัดผล/เกณฑ์การวัดผลให้กับทุก ๆ รายการความสามารถ

-
6. จัดทำสื่อการฝึกสำหรับทุก ๆ รายการความสามารถ
 7. กำหนดรหัสเชื่อมโยง ระหว่างรายการความสามารถ-
ข้อสอบ และสื่อการฝึก

สื่อการฝึกแบบง่าย ๆ มีอะไรบ้าง?

- รูปภาพ
- หุ่นจำลอง
- ภาพสเก็ทซ์ พร้อมคำอธิบาย
- ของจริง
- คำอธิบาย 1 ย่อหน้า
- เทปเสียง
- VDO
- Internet*
- CD-ROM*

*จัดว่าเป็น CBT = Computer Based Training ได้

ลักษณะสำคัญของสื่อการฝึกระบบ CBST

1. อ่านง่าย ฝึกได้ด้วยตนเอง
2. จัดแบ่งไว้เป็นชุดเล็ก ๆ สอดคล้องตามรายการความสามารถและโมดูลที่กำหนดไว้
3. สื่อการฝึกได้รับการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ ผู้รับการฝึกสะดวกในการหยิบใช้
4. สื่อการฝึก จะได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมต่อรายการความสามารถ และความเข้าใจของผู้รับการฝึกอย่างสม่ำเสมอ

บทบาทครูฝึกที่เปลี่ยนไป

-ให้คำแนะนำ -ให้คำปรึกษา -สนับสนุนให้กำลังใจ

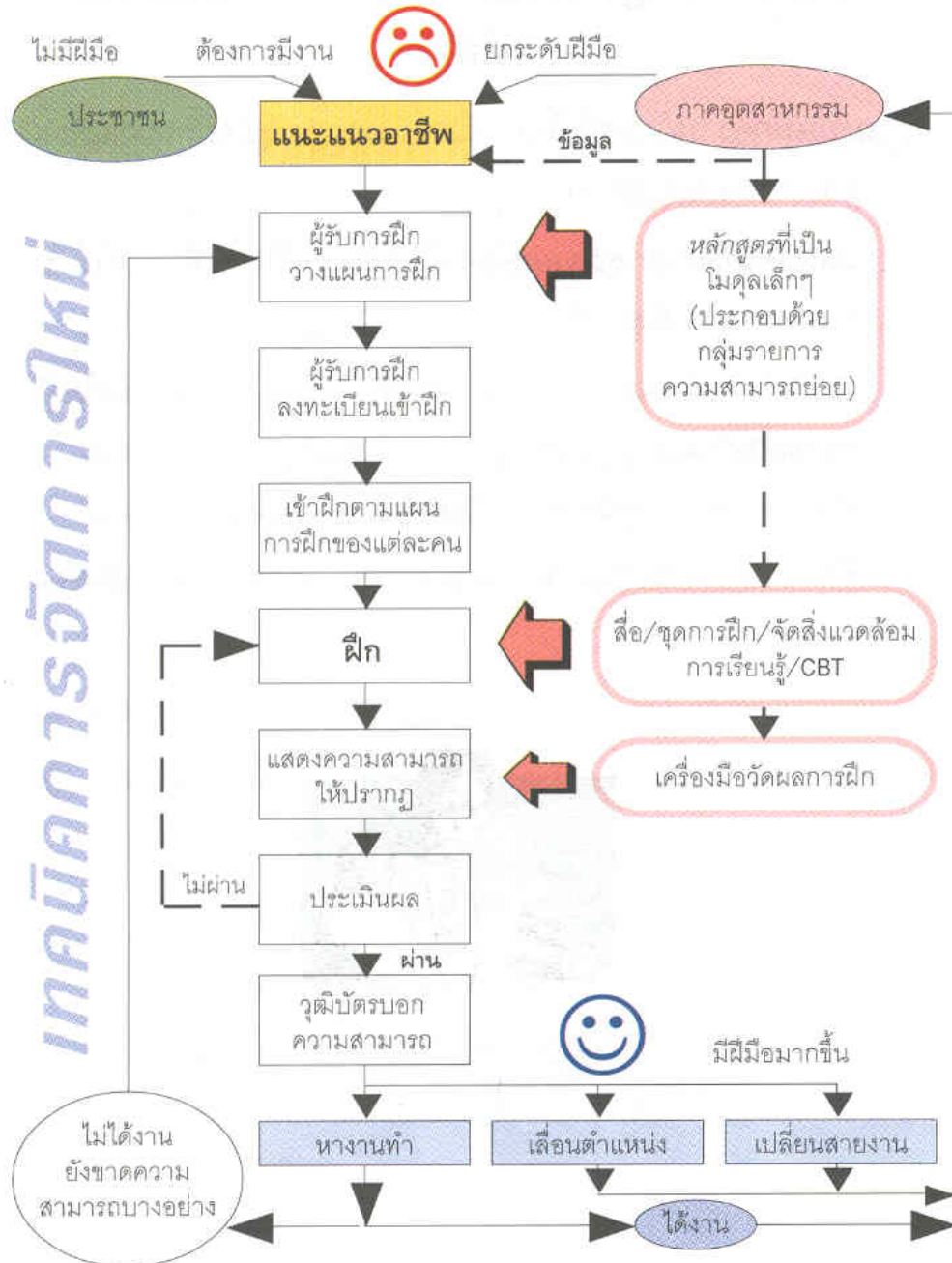
งานของครูฝึกในระบบ CBST

1. งานทำประจำ
2. งานที่ครูฝึกทำครั้งเดียว

บทบาทของผู้รับการฝึกในระบบ CBST

- วางแผนการฝึก
- ติดตามความก้าวหน้าในการฝึกของตน
- ตั้งใจ ใฝ่รู้ ช่วยเหลือตัวเองในการฝึก
- รู้วิธีแสวงหาทักษะความรู้

ภาพรวมระบบ CBST ในมุมมองผู้เข้าฝึก

ระบบการฝึก

ระบบการฝึกแบบเดิม (Traditional Training)

ครูฝึกบรรยาย
ใช้อุปกรณ์ช่วยฝึก
ประกอบ
การบรรยาย

ชุดการฝึก
(แบบขั้นตอน)

ครูฝึกสาธิต

ระบบการฝึกแบบใหม่ CBST (Competency-based Skill Training)

Web-based
Training

ครูฝึกสาธิต

ชุดการฝึก
(ชุดเล็กๆ
แยกจากกัน)
อยู่ในรูปเอกสาร
(Paper-based
Training)

CBT:
(คอมพิวเตอร์
เพื่อการฝึก)
Computer
-based Training

โปรแกรมการฝึก
(Computer
Management
Instruction)

ชุดการฝึกอยู่ในรูป
ซอฟต์แวร์บรรจุใน
แผ่น CD-Rom

การทดสอบชุดฝึก CBST CD-ROM ณ สพร.สุพรรณบุรี วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544

หนังสืออ้างอิง

สำนักงานบริหารโครงการเงินกู้ ADB กรมพัฒนาฝีมือ
แรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ระบบการฝึก
แบบใหม่ CBST คุณรู้จักแล้วหรือยัง? กรมพัฒนาฝีมือ
แรงงาน กรุงเทพฯ 2542 หน้า 1-29.

วารสารสานสัมพันธ์ โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการ
พัฒนาฝีมือแรงงาน ฉบับที่ 1 เดือนธันวาคม 2541.

วารสารสานสัมพันธ์ โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการ
พัฒนาฝีมือแรงงาน ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน
2542.

สำนักงานบริหารโครงการเงินกู้ ADB กรมพัฒนาฝีมือ
แรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แผ่นพับเรื่อง
แนวทางการฝึกอบรม CBST

Project Implementation Unit, and Utah State
University/CID Office, Thai Skill Development Project
ADB LOAN No. 1494-THA Brochure.

สำนักงานบริหารโครงการเงินกู้ ADB กรมพัฒนาฝีมือ
แรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แผ่นพับเรื่อง
โครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย ADB LOAN No.
1494-THA

ขอขอบคุณ

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
- โครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย ADB LOAN No. 1494-THA
- สำนักงานบริหารโครงการเงินกู้ ADB กรมพัฒนา- ฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
- Utah State University/Consortium for International Development (USU/CID)